

Pruszcz Gdański, dnia 6 marca 2015 r.

RS.8135.20.2015

Urząd Miasta Pruszcz Gdański
Wpłynęło dnia:

2015 -03- 10

Nr
Zaś. Opt. skarb. zł.

Pani
Małgorzata Czarnecka-Szafrńska
Przewodnicząca Rady Miasta
Pruszcz Gdański

Zgodnie z art.11 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2012.124.t.j. z późn. zm.) przedkładam raport z wykonania Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2014 dla miasta Pruszcz Gdański.

BURMISTRZ

Janusz Wróbel

Raport z wykonania Programu Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2014 dla miasta Pruszcz Gdański.

Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2014 dla miasta Pruszcz Gdański obejmował następujące cele:

1. Zwiększenie możliwości korzystania z informacji o dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla osób, których dotyczy problem narkomanii.
2. Udzielanie informacji osobom zagrożonym uzależnieniami oraz członkom ich rodzin na temat możliwości podjęcia profilaktycznej terapii.
3. Rozwijanie i wdrażanie działań samopomocowych dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
4. Zapewnienie pomocy socjalnej oraz psychologicznej dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych m.in. poprzez działalność profilaktyczną prowadzoną w świetlicach socjoterapeutycznych.
5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w tym:
 - 1) rozpowszechnianie i propagowanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu narkomanii przeznaczonych dla poszczególnych grup odbiorców,
 - 2) organizowanie szkoleń dla pedagogów oraz innych osób realizujących Program Przeciwdziałania Narkomanii,
 - 3) realizowanie programów profilaktycznych związanych z problemem narkomanii wśród dzieci i młodzieży.
6. Wspomaganie działalności szkół, instytucji i stowarzyszeń służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii m.in. poprzez współdziałanie z instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi.
7. Udzielanie pomocy osobom znajdującym się w stanie kryzysu psychicznego spowodowanego uzależnieniem m.in. w formie poradnictwa telefonicznego za pośrednictwem „telefonu zaufania”.

8. Kontynuowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, angażowanie ich w działalność społeczną, sportową i artystyczną, organizowanie konkursów, spotkań, zawodów sportowych, wycieczek, a także innych form aktywizacji w celu promowania zdrowego stylu życia, bez uzależnień.

W ramach powyższych celów realizowano następujące działania wyszczególnione w Programie:

Świetlica Socjoterapeutyczna działała od poniedziałku do piątku w godzinach od 14⁰⁰ do 18⁰⁰ i obejmowała opieką wychowawczą 64 dzieci. Świetlica znajduje się przy ul. Niepodległości 9, a jej filia przy ul. Obrońców Westerplatte 30. W placówce pracowała następująca kadra pedagogiczna: psycholog, 3 terapeutów, 4 opiekunów. Głównym celem zajęć prowadzonych w 2014 roku było realizowanie celów edukacyjnych i rozwojowych, które pozwalały wychowankom sprawniej funkcjonować społecznie i radzić sobie z napotykanymi trudnościami w konstruktywny sposób, a także zapewnienie dzieciom i młodzieży opieki wychowawczej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, stymulowanie rozwoju dziecka oraz łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i eliminowanie zaburzeń zachowania.

Cele edukacyjne wspomagały proces nabywania przez wychowanków wiedzy o samym sobie i innych ludziach oraz proces rozumienia świata społecznego, a także ukierunkowywały zmiany zachowań tak, by mogły one chronić dziecko przed urazami psychicznymi. Cele rozwojowe zawarte w projekcie zajęć socjoterapeutycznych uwzględniały natomiast indywidualne zainteresowania uczestników, zaspakajały podstawowe dla danego wieku potrzeby oraz podejmowały zagadnienia ważne dla określonej grupy wiekowej. Podczas zajęć poruszane były także tematy związane z profilaktyką uzależnień i promocją zdrowia. Terapeuci i opiekunowie kładli szczególny nacisk na wyposażenie dzieci w umiejętność konstruktywnego rozwiązywania napotkanych problemów, budowania poczucia własnej wartości i silnej tożsamości w taki sposób, aby wychowankowie potrafili również w sobie samych znajdować oparcie w trudnych sytuacjach. Dzieci otrzymały także pomoc w wyrównywaniu deficytów edukacyjnych, przez co ich wyniki w nauce uległy poprawie. Równoległe cele zajęć ukierunkowane były na tematykę związaną z budowaniem relacji z rówieśnikami, naukę umiejętności współpracy, ćwiczenie umiejętności komunikacji werbalnej i niewerbalnej, a także rozwijanie u dzieci zainteresowań i sposobów postępowania akceptowanych społecznie. Ważnym celem realizowanym w Świetlicy Socjoterapeutycznej było także stworzenie klimatu zaufania i bezpieczeństwa w grupie. Świetlica jest placówką dla dzieci i młodzieży

w wieku szkolnym obejmującą swoją opieką dzieci pochodzące z rodzin niepełnych, dysfunkcyjnych, dotkniętych problemem alkoholowym. Rodzice dzieci wymagają także wsparcia w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych. Ww. rodziny narażone są często na konsekwencje wynikające z funkcjonowania w środowisku dotkniętym problemem alkoholowym, zagrożone są uzależnieniem w stopniu utrudniającym im realizację zadań życiowych bez specjalistycznej pomocy. Dzieci w domach rodzinnych często pozostawione są bez właściwej opieki, zapewnienia posiłku po powrocie ze szkoły. Świetlica rekompensuje potrzeby dzieci w tym zakresie. Uczestnicy niejednokrotnie mają duże trudności w nauce, zaniedbania w edukacji, trudności w rozumieniu, akceptacji i przestrzeganiu norm społecznych. W środowisku lokalnym dzieci te mają możliwości zapoznania się z prawidłowymi wzorcami funkcjonowania w społeczeństwie. Specyficzną cechą dzieci pochodzących z rodzin alkoholowych są także zaburzenia emocjonalne – nieśmiałość, wysoki poziom lęku, bojaźliwość czy nieopanowana agresywność, wybuchowość, upór. Ich potrzeba ciepła, bezpieczeństwa, a nawet zwykłej, codziennej opieki łatwo może pozostać niezaspokojona w atmosferze konfliktu, napięcia i niepewności. W rodzinach, w których role dorosłych odgrywane są w sposób niekonsekwentny lub niewłaściwy, dzieci nie mają wzorca dla ukształtowania swojej tożsamości. Jest bardzo prawdopodobne, że dzieci takie będą miały o wiele większe trudności niż ich rówieśnicy wówczas, gdy zaczną wchodzić w relacje międzyludzkie poza domem – w szkole czy też podczas wspólnych zabaw. Konsekwencją trudności emocjonalnych są też zaburzenia w kontaktach z innymi ludźmi, wycofanie się, bierność lub agresywność, przemoc fizyczna. Życie w warunkach długoletniego stresu psychicznego doprowadza do destrukcyjnych wzorów zachowań w przyszłości. Głównym celem powstania świetlicy jest prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

Celem ogólnym jest:

- zapewnienie profesjonalnej opieki wychowawczej,
- zapewnienie terapii wychowawczej zapobiegającej uzależnieniom,
- wdrażanie do prawidłowego wypełniania ról społecznych,
- łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie,
- eliminowanie zaburzeń zachowania,
- trening asertywności i komunikacji,
- podniesienie poczucia własnej wartości,
- zapewnienie powodzenia szkolnego wychowankom poprzez pomoc w odrabianiu zadań domowych,
- zagospodarowanie czasu wolnego.

Cele szczegółowe to:

- integracja wychowanków w placówce, w atmosferze akceptacji i bezpieczeństwa,
- nabycie umiejętności zgodnego współżycia w grupie i szerszej społeczności,
- nabycie umiejętności komunikowania się zachowań prospołecznych,
- wyrabianie umiejętności dokonywania świadomych wyborów i ponoszenia ich konsekwencji,
- wskazywanie pożądanych wzorów zachowań,
- pobudzanie i pogłębianie zainteresowań, odkrywanie zdolności i właściwe ich ukierunkowanie,
- stwarzanie warunków do samorealizacji,
- wyzwalanie umiejętności prawidłowego organizowania sobie czasu wolnego,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, napięciem pojawiającym się w sytuacji trudnej,
- rozwijanie wiary we własne siły, umacnianie poczucia własnej wartości,
- wdrażanie do poszanowania własności własnej i cudzej,
- niwelowanie przemocy i zachowań agresywnych.

Wyżej wymienione cele profilaktyczno – terapeutyczne wychowawcy realizowali na podstawie opracowanych przez siebie programów autorskich takich jak: „Ja wśród innych”, „Uwierzyć w siebie”, „Zrozumieć siebie i innych”, „W zgodzie ze sobą”, „Umiejętność współistnienia”, „Wiem, rozumiem, chcę, umiem”.

Wychowankowie świetlicy objęci byli także pomocą w nauce, pomocą w sytuacjach kryzysowych w szkole i w rodzinie. W tym celu pracownicy świetlicy współpracowali z rodzicami, przeprowadzali rozmowy indywidualne, udzielali porad wychowawczych i psychologicznych. Świetlica podejmowała także współpracę ze szkołami, do których uczęszczają dzieci ze świetlicy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Pruszczu Gdańskim, Domem Dziennego Pobytu działającym przy MOPS w Pruszczu Gdańskim, pracownikami socjalnymi Ośrodka. Opiekunowie oraz psycholog utrzymywali ścisły kontakt z rodzicami dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlicy, dokonywali rozeznania wszystkich środowisk podejmując pracę socjalną ukierunkowaną na wzmocnienie i uaktywnianie rodzin w rozwiązywaniu problemów.

Formy i metody pracy z dziećmi:

- terapia indywidualna,
- terapia grupowa,

- rozmowa terapeutyczna,
- rekreacja sportowa,
- arteterapia,
- ćwiczenia, zabawy i gry dydaktyczne,
- dyskusja kontrolowana,
- elementy zajęć warsztatowych,
- gry i zabawy ruchowe,
- elementy psychodramy.

Organizacja opieki nad dziećmi.

Dzieci uczęszczające do świetlicy przydzielane są do grup stosownie do wieku, temperamentu i zasobu doświadczeń. W ramach świetlicy funkcjonuje pięć grup: trzy w świetlicy przy ul. Niepodległości 9 oraz dwie w filii placówki przy ul. Obrońców Westerplatte 30.

Plac zajęć dnia przedstawiał się następująco:

- 14⁰⁰ – 15³⁰ zajęcia profilaktyczno – wychowawcze,
- 15³⁰ – 17³⁰ pomoc w nauce i odrabianiu lekcji,
- 17⁰⁰ – 17³⁰ podwieczorek,
- 17³⁰ – 18³⁰ gry dydaktyczne, zabawy integracyjne, zajęcia plastyczne, zabawy dowolne.

W zależności od stosowanej metody oddziaływań przewidywane są następujące sposoby prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą:

- praca z jedną grupą integrującą dzieci w różnym wieku i o różnym stopniu sprawności fizycznej i intelektualnej,
- praca w zespołach podzielonych pod względem wieku, zespołach wychowawczych lub terapeutycznych,
- praca indywidualna.

Zajęcia odbywały się pod opieką opiekunów i terapeutów, a program dnia dostosowywany był na bieżąco do potrzeb i możliwości uczestników.

Najważniejsze wydarzenia w Świetlicy Socjoterapeutycznej w 2014 r.:

„Ferie zimowe w 2014” w dniach od 20 do 31.01.2014 r. W programie ferii znalazły się m.in.:

- wyjazdy do:

- a) Muzeum Kaszubskiego,
- b) Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku,
- c) kina „Krewetka” w Gdańsku na film pt. „Kraina lodu”,

- zwiedzanie:

- a) Faktorii Rzymskiej w Pruszczu Gdańskim,

- wyjścia na:

- a) lodowisko,
- b) basen,

- zajęcia kulinarne:

- a) „Racuchy z jabłkiem i cukrem pudrem”,
- b) „Gofry z bitą śmietaną, cukrem pudrem i marmoladą”,
- c) „Pizza”,

- zajęcia profilaktyczne:

- a) „Agresja”,
- b) „Powody zachowań agresywnych”,
- c) „Nikotyna”,
- d) „Alkohol”,

- spotkanie z funkcjonariuszem Policji – pogadanka na temat „Bezpieczeństwa podczas ferii zimowych”,

- turnieje:

- a) tenisa stołowego,
- b) warcaby,

- konkurs plastyczny w formie plakatu lub ulotki „Bezpieczne ferie”,

- quiz z wiedzy zdobytej w czasie ferii zimowych.

Odbyły się także następujące spotkania kulturalno-rozrywkowe i rekreacyjno-wypoczynkowe:

- Obchody Dnia Babci i Dnia Dziadka – wychowankowie wspólnie przygotowali laurkę okazjonalną, zajęcia tematyczne: „Rola dziadków w wychowaniu wnuków”;
- Walentynki – przedstawienie dzieciom genezy święta oraz ciekawostek na jego temat, zabawy i wróżby walentynkowe;
- Thusty czwartek – pączki, faworki, placki z konfiturą;
- Zabawa karnawałowa – zwyczaje karnawałowe w różnych kulturach, konkurs fryzur karnawałowych;
- Dzień kobiet – własnoręcznie wykonanie przez chłopców upominków dla dziewcząt, prelekcja prowadzona przez wychowawców i psychologa na temat roli kobiety we współczesnym świecie;
- Pierwszy dzień Wiosny – wykonanie i topienie Marzanny;
- Dzień Służby Zdrowia – przybliżenie zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej;
- Śniadanie Wielkanocne – „Zajaczek” – upominki, konkursy, zabawy;
- Międzynarodowy Dzień Ziemi – sprzątanie terenu zieleni przynależnego do Ośrodka;
- Dzień książki – z książką przez świat: „Mój ulubiony bohater literacki”, wykonanie zakładki z brzołku do książki;
- Obchody Świąt Narodowych – Święto Pracy, Święto Konstytucji 3 Maja – kształtowanie poczucia przynależności narodowej, poznanie historii poszczególnych świąt;

- Dzień Strażaka – prelekcja na temat niebezpieczeństw wynikających z zabawy z ogniem i przedstawienie działań mogących w przyszłości zapobiec powstawaniu pożarów;
- Obchody Dnia Matki – wykonanie laurek dla mam, okolicznościowej gazetki;
- Dzień bez papierosa – zajęcia profilaktyczne na temat szkodliwości palenia tytoniu;
- Dzień Dziecka – impreza plenerowa: konkursy, zabawy, zajęcia kulinarne;
- Dzień bez samochodu – kształtowanie wzorców zachowań proekologicznych, upowszechnianie informacji o negatywnych skutkach używania samochodu;
- Światowy dzień Krwiodawcy – prelekcja na temat korzyści wynikających z bycia dawcą krwi;
- Pierwszy Dzień Lata, obchody Dnia Ojca – wykonanie laurek;
- uroczyste zakończenie roku świetlicowego – przywitanie wakacji, zajęcia kulinarne;
- wyjazd na obóz socjoterapeutyczny „Iwonicz 2014”. Ważniejszymi wydarzeniami obozu były: wycieczki piesze i autokarowe, zajęcia i zawody sportowe, festiwal piosenki i konkurs tańca.

Program obozu skierowany był głównie do dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, niewydolnych wychowawczo i dotkniętych przemocą oraz zagrożonych uzależnieniem i wykluczeniem społecznym. Podstawowym celem prowadzonych podczas obozu zajęć terapeutycznych było budowanie pozytywnych relacji pomiędzy członkami grupy i znalezienie ich cech wspólnych, a zarazem odkrywanie własnej indywidualności, tożsamości i podmiotowości poprzez naukę rozpoznawania swoich emocji, podniesienie poczucia własnej wartości. Kolejnym aspektem było dostarczenie uczestnikom wiedzy na temat zagrożeń wynikających z nałogów: alkoholizmu, nikotynizmu, narkomanii, uświadomienie niebezpieczeństw i zagrożeń związanych z nałogami oraz kształtowanie postawy świadomej rezygnacji z używek takich jak papierosy, narkotyki, leki, alkohol. Uczestnicy obozu socjoterapeutycznego mieli także okazję poznać alternatywne od wyuczonych bądź obserwowanych na co dzień, sposoby spędzania wolnego czasu;

- uroczyste rozpoczęcie roku świetlicowego 2014/2015 – omówienie programu pracy świetlicy oraz form i zasad prowadzenia zajęć terapeutycznych;
- Światowy dzień Dobroci dla Zwierząt – rozwijanie przyrodniczych zainteresowań wychowanków;

- obchody tygodnia pisania listów – przygotowanie i wysyłanie odręcznie napisanych listów;
- Dzień Nauczyciela – dyskusja na temat roli nauczyciela i wychowawcy i kształtowaniu tożsamości;
- Światowy Dzień Zdrowia – zajęcia profilaktyczne na temat zdrowego trybu życia;
- obchody Dnia Wszystkich Świętych – wspólne wyjście z seniorami DDP na cmentarz, sprzątanie grobów, zapalenie zniczy;
- Halloween – dyskoteka, zabawy, konkursy, bal przebierańców;
- obchody Dnia Niepodległości – mała lekcja historii;
- Światowy Dzień Seniora – spotkanie z seniorami DDP. Pogadanka na temat roli utrzymania więzi międzypokoleniowej;
- Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień – dzień dobrych uczynków i pozytywnych emocji;
- Andrzejki – zabawa z wróżbami;
- Mikołajki – upominki;
- Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka, Dzień Ochrony Praw Dziecka – „Czy wszyscy ludzie mają takie same prawa”;
- uroczysta kolacja Wigilijna z okazji Świąt Bożego Narodzenia – przedstawienie jasełkowe;
- Dzień bez przekleństw – rola języka ojczystego w codziennym życiu, rozmowa pedagogiczna na temat alternatywnych sposobów rozładowania złości.

W 2014 roku działalność punktu konsultacyjnego była kontynuowana w formie punktu informacyjnego prowadzonego przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii – Agnieszkę Pastewską-Surdy, w siedzibie Urzędu Miasta. Udzielono 45 porad osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin.

W 2014 roku w szkołach Pruszcza Gdańskiego przeprowadzono XIV edycję programu profilaktycznego „Odłot”. Program ten realizowały przeszkolone w tym zakresie panie: Anna Hołownia - Chomicka, Izabela Wójkowska, Agnieszka Bugaryn. Programem zostali objęci uczniowie następujących szkół:

I. szkoły podstawowe:

- SP Nr 3 kl. V b

II. szkoły gimnazjalne:

- Gimnazjum ZSO Nr 1 kl II a

III. szkoły ponadgimnazjalne:

- ZSO i O kl. I LO

Ogółem z udziału w Programie skorzystało 84 uczniów i 26 rodziców. Tematy spotkań i sposób ich realizacji były dostosowywane do wieku i potrzeb uczestników. Zajęcia były prowadzone metodami aktywizującymi, wykorzystano filmy edukacyjne. Ze względu na rozbieżność wieku uczestników Programu i dotychczasowy ich udział w innych zajęciach profilaktycznych, istniała możliwość indywidualnego dostosowania ilości godzin poszczególnych tematów do grupy.

Mieszkańcy Pruszcza Gdańskiego mogli również skorzystać z poradnictwa udzielanego przez Gdański Telefon Zaufania, z którym została zawarta umowa na realizację ww. zadań. Telefon Zaufania działał w ramach Stowarzyszenia „Polskie Towarzystwo Pomocy Telefonicznej” z siedzibą w Gdańsku. Usługa ta prowadzona była przez specjalistów z różnych dziedzin m.in. psychologów, lekarzy, terapeutów. Były to osoby przeszkolone w różnych zakresach, w tym również z profilaktyki uzależnień. Pomoc telefoniczna oraz internetowa była udzielana przez cały rok, całodobowo. W 2014 roku z poradnictwa e-mailowego skorzystało 1635 osób, co oznacza około 136 porad miesięcznie (1281 kobiet w tym 352 dziewcząt oraz 354 mężczyzn w tym 144 chłopców). Z poradnictwa telefonicznego skorzystało 3310 osób, co oznacza około 276 porad miesięcznie (1619 kobiet, w tym 73 młode kobiety oraz 1691 mężczyzn, w tym 201 młodych mężczyzn). W obu przypadkach w sprawach dotyczących uzależnień zwróciło się o poradę 527 osób, w tym: drogą e-mailową - 411, poprzez rozmowy telefoniczne - 116 w tym, w sprawie narkomanii 97 osób, a w sprawie alkoholizmu 434 osoby. **Ww. ilości osób nie dotyczą tylko mieszkańców Pruszcza Gdańskiego ponieważ nie można, ze względu na anonimowość rozmówców, wyodrębnić osób korzystających z pomocy, które pochodzą z naszego miasta.**

Programy dotyczące problematyki uzależnień realizowały również szkoły, a także Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna oraz Centrum Kultury i Sportu w Pruszczu Gdańskim.

W ramach współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, podpisano 10 umów na zorganizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniami. Umowy te podpisano z 9 organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Realizowano następujące formy zapewnienia właściwego odpoczynku oraz spędzania wolnego czasu:

- zajęcia sportowe realizowane przez MKS „Czarni” (2 umowy), UKS „Olimpijczyk”, Rugby Club Czarni Pruszcz, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Polskiej Koszykówki „Bryza”,

- zajęcia edukacyjne realizowane przez Fundację Edukacji i Wspierania Rodziny „Brama”,
- organizację czasu wolnego, a także rozwój umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, a także promocję zdrowego trybu życia realizowaną przez parafię p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.

Sprawozdanie opracował:

Grażyna Miłkowska

Pruszcz Gdański, dnia 23 lutego 2015 r.

Burmistrz

Janusz Wróbel